Mantall Aff Jcichis och Råkolay Sochnnar Pro Anno 1581

Quinque cubi. a. c. rē. Ale ē in scōꝝ hōim figa ponunt ūtutes eoꝝ sigño quibz ad celestia uolant. et dū sant. Cū uo in sigcatioe anglōꝝ ponunt gratiam ppetue et indefectiue felicitatis eoꝝ. qui sēp in celestib et immutabili sīn psistunt. actoris. Vl qz leuitate spualis nature s. pōrti. ut ūcūqz uoluerint stati qui uolando puenuunt. et hic ē alis sigcati. et pphis ostūsi s alati. būa dn. qd .v. cubitoꝝ fuit ala cherub una. et .v. cubitoꝝ ala cherub alta. qz uirtutes angelice lege di in .v. libris scptā indefessa deuotioe ēt dn dilig ūda sdm suū ex oibz uiribz. et pximos tangnꝭ seipōs. plenitudo n. leḡ caritas. Pmi eoꝝ angli s spē. et electi hoies eoꝝ ciues. Vn utraqz ala uni m̄sure ē qz eadē deuotione qua se altūreu dilig m dō. utrim quoqz ad seas cūditiū societatē desidānt. Sicqz simul ale .x. cubitos cplent. ē in gemine caritatis exhibitioe de cōditoris psitia letanti.

Quinque cubitorum ala cherub una. et .v. cubitorum ala cherub alta. i. decē cubitos hn̄tes a summitate ale usqz ad ale altius summitatē. Decē quoqz cubitoꝝ erat cherub scd's in m̄sura pari. et opus unū

Et opus unū. Quia utriusqz .r. scptores. eadē castitate opis. et deuotioe carita

Quinqz cu. a. che. u. et .v. cu. a. che. altā. Ca in oi reꝝ labentiū uarietate sci hoies sensus corpis in obsequiū cōditoris extēdūt. oclōs hntes sēpad dnm. et audire desidānt uocē laudis eius. et enarrare uniūsa mirabilia ei. dulcia faucibz suis hntes eloqa ei sup mel et fauū. currentes in odore unguentoꝝ eius dū sup ē alit in eis. et hēc di in naribz eoꝝ. n loqntes iniquitatē. nec stulticiā psonantes. sicqz parma facie a dextris et a sinistris incedūtes. ad celestē qui pmissus ē uinee cultoribz ueniunt denariū.

Notand' sane qz moyses dū tabnaclm facer fecit duos cherubin aureos quos posuit in ppiciatorio sup archā. Salomō aū alios duos addidit. multo maiores quos in tēplo ponēt. et sub eoꝝ alis archā in medio eoꝝ cū ppiciatorio. et cherubin ponib. In tabnaclo g° fuert duo cherubin. In tēplo. iiii. Sz id' utrqz sigcant. Sz repetitu cop rangtius fcm p salomonē. ut doceā. qz multiplicata p incarnationē dn̄i eccl'a. lati celestium ciuium pandēt sublimitas. qui sic cōditorē de sua beatitudīe collaudant. ut de nrā qz ereptioe. et ad eād btitudinē. introductionē gaudeant. Extendēt n. alas ad inuicē sup archā. cū ad laudē saluatoris referūt bonū qd accepunt. Extendēt altās alas ad parietes oraculi. ē scōs etiā hoies sec uidē delectantur. eo sez uelud alaꝝ summitatibz tangunt quos cōsortes et imitatores fuisse in hac uitate sue puritatis exultant. Duos a equ parietes alis tangūt. qz fideles utriqz ppli hnt sec possessores aule celestis. n quod in illa patria sit distinctio local' int utruqz pplm. Sz qz maior sit festiuitas inē beatitudis. de cō

Gemmas hnt alas. qz testamta eque p pspa. et adūsa indefesso pposito sēp ad celestia tendisse. et puenisse declarant. qz h qd suis auditoribz faciend ēē demonstrant.

[con]sortio ad unitatem fraternitatis.

B. Manifestum est ex praedictis quare cherubin in medio templi interioris sunt positi, qui semper habitant in caelis. Extendebant alas quia ad volandum, quia semper habent animum ad obsequium divinae voluntatis paratum. Quod vero ala una tangebat parietem et ala cherub secundi alterum parietem, ad illam caritatis administrationem pertinet quam nobis angeli exhibent. Quod alae alterae in medio templi se contingebant, eam dilectionis gratiam qua se alterutrum complectuntur exprimunt.

Duo autem erant cherubin propter consortium caritatis significandum, quia minus quam inter duos caritas stare non potest. Unde et discipuli bini ad praedicandum mittuntur, ut qui ubique fidei praedicant, virtute dilectionis sanctam omnia teneant.

Extenta cherubin ad utrumque parietem oraculi alas, quia laetantes in caelesti patria interioris utriusque plebis visione quoque gloriae suae ad laudem creatoris excitant. Nec solum de illorum quos secum habent interiorum felicitate laetantur, sed etiam nostri qui foris adhuc positi de profundis ad dominum clamamus curam gerunt. Unde de his in Paralipomenon scriptum est: Ipsi autem stabant erectis pedibus et facies eorum versae erant ad exteriorem domum. Quia scilicet a via veritatis in qua mox conditi positi sunt numquam aberraverunt, et nos ab hac peregrinatione erumpna ereptos ad suum desiderant pervenire consortium. Sic enim pedibus stant erectis, sic alas ad auro tectos oraculi parietes extendunt, ut facies habeant ad domum versas exteriorem, quia angeli suam perpetuo innocentiam conservant, sic de sanctorum animarum beatitudine in caelis exultant, ut eis etiam quos in terris adhuc peregrinari conspiciunt opem ferre non desinant donec ad caelestem patriam introducant. Omnes enim sunt administratorii spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis.

erant in duobus cherubin. id est altitudinem habebat unus cherub x cubitorum (*interlinear:* [in]surrectionis) et similiter (*interlinear:* secundo cherubi) cherub (*interlinear:* qualitas dilectionis) secundus. (*interlinear:* sic voluntatis in superna patria ubi una eademque perfectis dei visione et gloria omnes illi stant.) Posuitque cherubin in medio templi interioris. Extendebant autem alas suas cherubin et tangebat ala una parietem et ala cherub secundi tangebat parietem alterum. Alae autem alterae in media parte templi se invicem contingebant.

[con]tinentes deo serviebant. Dominum voce et fide consona praedicabant et quae novum de incarnatione domini, passione, resurrectione, gentium vocatione, iudaeorum expulsione, multimoda ecclesiae tribulatione facta narrat, eadem vetus si recte intelligitur facienda praedicabat. Alae quoque cherubin interiores super archam sese invicem contingebant, quia pari de domino attestatione consentiunt. Item alis exterioribus iste unum parietem tangebat (*interlinear:* et ille alium tangebat), quia vetus testamentum per antiquo dei populo praescriptum est, novum nobis qui post incarnationem domini ad fidem venimus. Et secundo parieti id est septentrionali recte comparamur, quibus post frigora et tenebras ydolatriae lux veritatis cognoscendae datum est.

Versas habent facies ad exteriorem (*interlinear:* domum), quia nostri qui adhuc foris stamus, nec re ipsa sed spe salvi facti sumus. Sceptores eorum iam regnantes cum domino ipsi quoque laudantes curam gerunt salutis interpellantes pro nobis.

Omnes parietes. Sancte ecclesie, precipue quibus super fundamentum Christi locatis totius orbis ambitum repleuit. ceptumque fidei edificium cotidie nouarum membrorum progenie, quasi preciosorum lapidum appositione augmentare non cessat.

Texit quoque cherubin [quos in immortali claritate sublimauit dilectionis lumine ac repleuit] auro.

Omnes parietes templi per circuitum sculpsit varias celaturas torno.

Quia alii per spiritum datur sermo scientie, alii sermo sapientie, alii fides, alii gratia sanitatum etc. Caritas quoque gaudium pax longanimitas etc. Celature sunt sanctorum uirtutum.

Cherubin factis est eos in hoc mundo castitatem angelicam per suum donum imitari. quod maxime pigri laudibus diuinis, ne uia dilectio dei et proximi ingeritur.

[Quia dominus electos ad regulam septiformem in]

Et fecit in eis cherubin et [quibus est scientie multitudo uita dirigente facta] palmas et picturas varias quasi prominentes de pariete et egredientes. Sed et pavimentum domus texit auro intrinsecus et extrinsecus. Et in ingressu oraculi

Et in ingressu etc. Unum erat ingressus, sed duobus ostiis claudebatur, et eis reseratis aperiebatur. Sic et templum et porticus ante templum unum tamen habebant introitum. Quia unus dominus, una fides, unum baptisma, unus deus. Unde in ecclesiam presentem per baptismum, unde in regnum celeste per opera fidei, spes, eandem est introitus. quod unus esset ingressus testatur hoc quod de archa septum est in finis.

Circumdati sunt auro, quia preclaris sanctorum suorum operibus confirmata auctoritas testamentorum manifestata atque per orbem cognitione diuinarum scripturarum, uel intima gloria celestium agminum. utrumque id est cherubin et angelos scilicet testamenta significant.

Sculpuntur parietes in torno, cum prompto pollicitationis fideles ad faciendum que dominus precipit. hoc per singula dicentes: Benedicam dominum in omni tempore. Et paratum cor meum deus, paratum cor meum etc. Sculpuntur torno cum ante uirtutibus uitiorum ut ab eadem intentione nullis contrarietatibus uel blandimentis auertantur. Quia id est tornatura ceteris artibus uelocitate precellit, et per ipsa sunt regulam quasi sine errore operis seruatur. Bene per hanc prima sanctorum intentio signatur, que parata est semper ad obsequium domini, et hic impleuit sine diuitia celo erandi id est longo usu uirtutum exercitata didicit.

Sed palmas faciunt, cum memoriam eterne retributionis sanctorum mentibus infigunt, ut eo minus a bardore interiore cadant. quo incedendo interiore semper ante oculos habent.

Facit picturas varias quasi prominentes de pariete et egredientes, cum eos multipharias uirtutum operationes fidelibus tribuit, uel scilicet mentis benignitatem, humilitatem, patientiam, modestiam etc. Sed omnia caritate que est uinculum dilectionis perfectionis. hec sunt uirtutes cum intantum electis consuetudine uenerit, ut naturaliter insite uideantur. quod aliud quam picture domus domini prominentes de pariete egreditur. Quia uerba et opera uirtutis non adhuc ab aliis extrinsecus discunt, sed sibimet infixa radicitus parata semper ab intimis cordis que sunt agenda uel docenda proferunt. Unde etiam quod pauimentum equalitas humilem concordiam fraternitatis significat, ubi non sunt iudei et gentiles barbari et scite, liberi et serui, nobiles et ignobiles, cuncti se fratres esse in Christo et eundem premium habere gloriam in celis. Concordissima uero humilitas superiorum ciuium nulli dubia est. Texit quoque Salomon pauimentum domus auro in oraculo intrinsecus et extrinsecus id est in templo. quia Christus angelos animasque sanctorumque in celis plenario dono perfectionis implenti et peregrinantes in seculo ciues celestis patrie signaculo dilectionis eterne a mortalium multitate secreuit. Unde in hoc og

[illegible] q discipl[illegible] estis si dilectione
hab[illegible] ad inuicem.

Duo [h]ostiola. q [illegible] p[ro]ximū diligunt. angli[illegible]
hoies [illegible] q[ue] ianuā [illegible] n̄ p gemina dilecti
oīs possum[us] intrare. [illegible] q utriq; fidelib; in
uis. [illegible] g[illegible] eadē intr[illegible] ianua reseratur.

Postes h̄nt angloꝝ. q n̄ solū aīas electo
rū aula celestis recip. s; [et] corpib; īmortali glā
[illegible] in imo fores ap[illegible] quinq; s; corp
is sensus. [illegible] utq; postis oracli. [illegible] cubito
rū. q solis illis sup[er]ne p[at]rie īnuit pandit
qui oīb; corpis [et] cordis sensib; dn̄o seruiunt
corpis. s. [illegible] p illa agū cordis uo. [et]
sobrie. [et] pie. [et] iuste cogitant. de eis que p ipos
corpis sensus age decenunt.

B. Anaglipha grece latine dr̄ celatē. q
[illegible] opib; que p orbē eccl̄a in scis [et] pfec
tis uiris [illegible] illi p[re]cipue quib; fidelū cu
ra omissa. [et] claues regni celoꝝ date s. oī de
bent solercia insiste. ut q̄nto g[ra]du p[re]min[en]t
cet[er]is. tn̄ p[re]cellant m[er]ito bone actiōis. h̄nt
[illegible] in se picturā cherubin sculptā. ē in t[er]ris
anglicam uitā p posse suo. op[er]e [et] uite im
tant. h̄nt palmarū spēs. ē sup[er]nā retribu
tione fixa intentiōe meditant. palma [illegible] u
[illegible] man[us] ornat ē. h̄nt anaglipha ualde
p[ro]minentia. ē certissima bonoꝝ op[er]um docu
mēta. [et] que nemo sinistre int[er]p[re]tari ualeat
oīb; ostendunt. Et hec oīa s. auri[illegible] laminis
op[er]ta. ē cet[er]is [illegible] floribus. specialr̄ in mag
nis eccl̄e mēbris fulgor sup[er] eminet amoris
his ostiolis uelū addictū ē. sic in paralipon scp
tū ē. fec inquid uelū ex iacincto. purp[ur]a
cocco. [et] bisso. [et] intexuit cherubin decoris. s.
g[ra]cia. ut int[er] parietes deauratos [et] olosericū
fulget. s; in eadē sigatiōe in qua ostiola an
archā atq; ingressū oracli ap[er]tū sū. ut sic hos
tiola [con]grua[illegible] horis ap[er]iebant. sic [et] uelū reue
laretur aduementib; illis qui in scā scōꝝ in
t[ra]uerint. h g[ra]ue uelī sedula reuelatio sig[nificat] ap[er]tione
legis [et] regni celestis que nob p incarnatio

fecit du
o ostio
la deli
gnis
oliua
rū. po
stesq;
angu
loꝝ [illegible].
[illegible] de aptius
[et] duo o
[illegible] [illegible]
stia de
ingss. s; duo
lignis
b; [illegible] [illegible] clau
oliua
debant ap[er]e
rum.
bat.
[h]ostes
q; angu
[illegible] +
loꝝ. et
[illegible] cuncta h
sculpsit
sup[er] in ornatu tēpli parietū posita. [et] [illegible] posita s.
inciss picturā cherubin
[et] palmaꝝ species. [et] ana
glupha ualde p[ro]minentia
[et] texit ea auro. [et] op[er]uit ta

[illegible] luc[is] eminent ue[illegible]. [et] ap
parent sūmitates co[illegible]
ris scuarū an̄ oraclm [illegible]
parebant ext[r]insec. [illegible] pacie[illegible]
ter in fallo. ostidi [illegible]
erat ingssus oracli scs [illegible]
gioē arche. que e[illegible]
dio ei. Cui ingssu s ostiola
multipharia sigtant. an
glicos [illegible] spē quoꝝ [illegible]
io in patriā celestē intro[illegible]
eunt. designant. [et] aplos q
b; date s regni claues celoꝝ. Qui
accepta a dn̄o potestate li[illegible]
andi atq; soluendi dignos
intra regni ianuā adm[illegible]
tunt. indignos ex[illegible]cando
eliminant. Opa q; fiele q
b; ad regnū celeste p[er]uenit
postia quib; in scā scō[illegible]
g[ra]diebatur possunt sig[illegible]
uñ custoditio legū [con]suma[illegible]
incorruptiōis ē. Incorrup[illegible]
o aū fac ēē hoiem p[ro]ximū
dō. Concupiscentia g[ra] sapie du
cit ad regnū p[er]petuū h[illegible]
apte [con]grunt quod ostiola de[illegible]
nis oliua[illegible]
[et] hoies p[er]fecti [illegible]
[et] op[er]ib; lucis se se gliosos in
domo dī exhibent. Immo oēs
electi p arma lucis [et] pietat[illegible]
aditū s patrie celestis ap[er]i
unt.

+ [et] duo hostia de lignis oliuarū.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
secunda est quod in uerbo est et caritatis
eternita in quatuor et earum in quibus sunt
plenius exposita in euangelio
perfectionis est in sua gratia.

[illegible]
[illegible]
[illegible]

ro opere te-
xtarum. Utrumque capitellum
fusile erat columpnarum. Sep-
tena uersuum retiacula in ca-
pitello uno. Et septem retiacu-
la in capitello altero. Et perfe-
cit colum-
nas, et du-
os ordines
per circuitum
retiaculo-
rum singulo-
rum, ut teg-
erent capi-
tella que
erant super
summitatem
malorum g-

Gl. Duo erant ordines re-
tiaculorum in giro capitel-
li. Sed utrumque ordo septemplex
et uersuum: currebat ordine
donec circumacto capitel-
lo in se ipsum qui secundo circulo
rediret. Quod scilicet dominum ex toto
corde et proximum sicut nos
diligere debemus. Sed utrumque
ordo septem habet uersuum reti-
acula. Quia nec deus nec pro-
ximus diligitur sine spiritali
gratia. Unde dicitur: Caritas dei diffu-
sa est in cordibus nostris per
spiritum sanctum. Simulter autem proxi-
mi. Quod una sine altera esse non
potest. Secunda sunt retiacula hec
ut tegerent capitella, id est
undique in giro circum-
darent. Quia omnis scriptura
recte intelligenda gratiam per
omnia caritatis sonat.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
uit ei spiritus et cetera. Septena autem retiacla uersuum
erant in capitello utroque quia perfectus uirtutibus et
stanti per gratiam uni septiformis spiritus ut esset
electi acceperunt.

Gl. Cum dictum sit de retiaclis ut tegerent capi-
tella que erant super summitatem malorum granatorum, mirum
uidetur ordine ipsius operis quod malo granato facta
fuerint in circuitu capitellorum a parte in fron-
te et ex eis malogranatis orirentur retiacla qui-
bus capitella ex parte aliqua tegerentur. Pa-
tet quod mistium est per retiacla super summita-
tem fuerint malogranatorum angeia. Que ad u-
nam pene significationem personarum uel uirtutum perti-
nent. Sequuntur enim uirtutes de uirtutibus nasci et
sanctos ambulare de uirtute in uirtutem, donec
uideant deum deorum in Syon. Qua uirtute nulla
potest maior adici. Unde tribulatio patientiam
operatur, patientia probationem, probatio uero spem.
In ipso enim electorum consortio numquam sibi suc-
cedunt personae iterum et minores antecessorum gau-
dent adherere uestigiis eorum docti et cetera septis
muniti ne in errorem labantur. Retiacla quoque
super summitatem malogranatorum apposita est
per concordia caritatis perfectis suis ut super addita
operibus et utroque uirtutis munere, operatione
scilicet et caritate, sanctorum uita clarescat. Qui circulo
malogranatorum in capitellis columpne
concatenatio retiaclorum super addita connecta-
tur: Eo quod omnia uirtutum dona perseuerantium ad eternam
remunerationem que per euangelium est nobis promis-
sa regimini stirata respiciunt apte subiun-
gitur. Capitella autem que erant super ea capi[tula] et cetera.

Gl. Malorum granatorum, que uno foris cortice
multa intrinsecus grana circumdant, sic ecclesia uno
fidei munimine innumera electorum agmina
includit. Potest et eque iusti uita moresque

signari. qui velut plurima uno cortice grana complectitur multa cogitationum virtutumque signa ne defluant firma fidei et humilitatis vallat custodia. Bene autem capita columpnarum malogranatis erant in giro circumdata. quia sancti doctores priorum fidelium vitam ad memoriam revocantes eorum exemplis actus suos et sermones undique muniunt ne si aliter vixerint errent. Sic ergo retiaculorum connexio unitatem fidelium signat in vinculo pacis. ita malogranata ipsam insinuant unitatem. que in unos populos una fidei regula cohibet. Ut retiaculorum concatenatio manifestam fidelium concordiam monstretur. Malogranatorum vero positio in circuitu ceteras virtutes que ab aliis sciri nequeunt. patientiam scilicet humilitatem benignitatem et cetera. et qui pulcherrima pomorum species foris appareret † sed sanctorum operatio palam ostenditur. scilicet que intus est fidei et spei et dilectionis ornatorumque cunctorum bonorum gratia non cernitur.

† scilicet clausa intus granorum copia non apparet.

Et rursum alia capitella et cetera. Quorum scilicet factura perhennis regni sublimitatem designat. quam nec oculus vidit nec auris audivit. nec in cor hominis ascendit. Post lilia vero quatuor cubitorum alia capitella sunt apposita. quorum altitudo quanta fuerit non dicitur. quia multa de celesti beatitudine in evangelio legimus. quod scilicet ibi mundo corde deum videbunt. quod erunt equales angelis. quod non nubent neque nubentur. quod mori ultra non poterunt. quod ubi Christus ibi et minister eius erit. et cetera huiusmodi. Sed ipsam speciem bonorum que diximus post statum consummationis patrie celestis. quomodo se habeat solis eis cognitum qui intrare meruerint patet. Unde factura vel altitudine horum capitellorum que super lilium erant. incomprehensibilis celestibus qualitas celestis habitationis insinuatur. de qua tamen non latet. quia omnes ibi communi felicitate divine visionis fruuntur. Tanto quisque sublimius quanto mundiores ad videndum oculos cordis habuerit. Communis ergo ibi beatitudine

natorum. Eodem modo fecit capitello secundo. Capitella autem que erant super capita columpnarum quasi opere lilii fabricata erant in porticu cubitorum IIII. Et rursum alia capitella in summitate columpnarum desuper iuxta mensu

pacis. Capitella vero volumina divina. retiacula sunt vincula mutue dilectionis. et retiaculis teguntur capitella quia sacra eloquia dono caritatis undique probantur vestita. Nam et si in eis que in scripturis non intelligimus caritas latet. et in eis que intelligimus late patet.

Et B. per lilia claritas superne patrie et immortalitatis floribus redolens paradisi designatur amenitas. Per quatuor vero cubitos evangelicus sermo. quo introitu eterne beatitudinis promittitur et qualiter perveniendi ostenditur. Cum ergo sancti doctores promissa nobis lumina regni celestis in quatuor libris evangeliorum ostendunt quasi capita columpnarum opere in se lilii quatuor cubitorum exhibent. Ubi notandum iuxta litteram. quia cum opus lilii in capitellis IIII cubitorum esse memoratur nec addit latitudinis vel altitudinis. lectoris iudicio utrum in altitudine vel in latitudine intelligi debeat relictum est. Constat autem quod columpna quam XII cubitorum restis ambiebat quatuor cubitos habebat in grossitudine. Omnis enim circulus quantum habet spacii in diametro. ter tantum habet in giro. Sive autem latitudinem sive altitudinem acceperimus. figura perspicua est quia non nisi per evangelium optata vox illa insonuit mundo. Penitentiam agite. appropinquavit et cetera.

Et tante amplitudinis

absolom. summa absol[...]

In malogranato tota significatur
ecclesia. Centenarius uero qui
primum transit ad dexteram beati-
tudinem significat eternam. Duplicatur
hic numerus malogranatorum in circu-
itu capitelli secundi. ut significet quod
utriusque populi in christo fides adunandus
ad eternam introducit coronam.
Unde non longe [illegible] cantatur. Sicut qui
cubitis ducentis trahentes re-
te piscium. per cc. cubitos. re-
te plenum magnis piscibus
discipuli ad dominum traxerunt effec-
tum sue resurrectionis iam in litore
monstrantes. cum predicatores
[illegible]ibus ubi fidei co-
[illegible] utriusque populi electos
[illegible] beatitudinis arce colli-

quanta erit h[ec]
ram co-
columpna est in
lupne
capitelli alti-
contra retia-
tudo quanta fuit
cula. Ma-
nondum. vel uirtus ma-
lorum gra-
logranata sancta
natorum
esse in circuitu ca-
autem du-
pitellorum apparuit
centi or-
te insignatur
dines erant
ipsius malogranata
in circu-

[illegible] retiacula quibus capitella ex parte aliqua tegentur.
tu capitelli secundi. Et statuit
significat quod uirtutes de uirtutibus nascantur quod sancti ambulant
duas columpnas in porticu tem-
de uirtute in uirtutem.
pli. Cumque statuisset columpnam
dextram. uocauitque eam nomine
id est firmitas.
iachin. Similiter erexit colum-
pnam secundam. et uocauit nomen
id est in robore.
eius booz. Et super capita columpna-
rum opus in modum lilii posuit.
Perfectumque est opus columpnarum.
id est baptismi
Fecit quoque mare fusile .x. cu-
bitorum.
a labio

A labio usque ad labium.
Quia a primo baptismo in nomine
ihesu christi usque ad ultimum.
que christiana [illegible]

continuo omnium electorum. sed quia distincta operum qua-
litate. multe mansiones leguntur in domo dei. Iuxta
significat esse christi. Et rursum alia capitella etc. Iuxta
mensuram columpne sunt capitella desuper quia sci-
doctores immo omnes isti doctorum uestigia sequen-
tes premia recipiunt superne retributionis secun-
dum merita operationis. Super retiacula quoque sunt eadem capitel-
la. quia iuxta modum dilectionis quis in hac uita san-
ctitatis copulatur superiorum quoque ciuium societa-
ti in presentia sui creatoris coniungetur. Sed quia illa
societas utriusque populi fidelibus tribuitur. recte
subiungitur. malogranatorum etc.

Dextram columpna doctores primitiue eccle-
sie significat. secunda eos qui ad predicandum gentibus missi
sunt. Vel dextera significat eos qui uenturum in carne dominum
prophetando predixerunt. secunda eos qui iam hunc uen-
isse et mundum redemisse testantur. Simul uo-
cabulo ambe conueniunt columpne. Una enim firmi-
tas. altera in robore dicitur. ut una fidei et operis for-
titudo cunctis inesse doctoribus monstraretur. [illegible]
tantum in tempus inertia [illegible] notaret. Unde
se quidem doctores. sacerdotes. et columpnas do-
mus dei. uidi et uocari uolunt. Iachin inse
firmeque fidei ad comprimendas seculi pompas. et de-
sideria bona inuisibilia. Iachin habent roboris
ad corrigendos errores quibus p[illegible] sunt errores.

iachin industrie
saltu ad intelligentiam.

Fecit quoque mare etc. Hoc mare in figuram bapti-
smi est. quo in remissione peccatorum emun-
damur. Sacerdotes enim in eo lauabantur
paralipomenon testatur. Sacerdotes enim omnes electi
uocantur qui sunt membra summi sacerdotis ihesu
christi. Recte autem hoc uas mare dicitur in memo-
riam scilicet maris rubri in quo per persecutorum
extinctionem et populi dei liberationem baptismi for-
ma precessit. Unde patres nostri omnes sub nube fu-
erunt. et omnes mare transierunt. et omnes in moyse bap-
tizati sunt in nube et in mari. Sacramentum
autem baptismi et uite a nobis mundi [illegible] quod erit in
hoc seculo. et uite eterne gloriam in futuro prestat.
Quod utrumque in mari eneo signatur
cum esse decem cubitorum. A labio usque ad la-

bium [illegible] in lege
domini [illegible] senario
eque [illegible] millenium
ea [illegible]

[illegible] h. genu. au
dimus [illegible] ablutione
uniuersi [illegible] sufficere
peccatorum remissio [illegible] concepis do
nis [illegible] operibus [illegible] qui gen
erat [illegible] inditum
[illegible] facere non [illegible] illis peco
ra [illegible] yn subole [illegible] xxx. cu. etc.

[illegible] hoc dictum. quod dominus cum esset xxx. an
norum uenit ad baptismum. qui cum uno baptizaret
[illegible] accepit baptismum nostrum consecrauit.
recte mare nostrum quod baptismum signabat.
xxx. cubitorum restis circumibat. ut signa
ret dono illius qui baptismum suum peccatis subiunxit
baptismum nobis [illegible] credentibus in remissi
[illegible]
[illegible] xxx. [illegible] hu
manum post diluuium de tribus genitum filio
rum noe latitudinem totius orbis imple
uit. Sem quippe asiam. cham affricham ia
phet sobole. europam et insulas maris
operuit [illegible] baptismi ministerium e executio
operum et spe celestium cunctis erat nationibus
ministranda. restis [illegible] xxx. cubitorum mare
in quo signabat baptisma cingebat.

[illegible] Et sculptura subter labium sui post eum sit quod
resticula xxx cubitorum mare circueuerit
[illegible] quod sculptura hec subter labium
posita x cubitis ambierit. patet quia
[illegible] erat repandum et diffusum.
[illegible] cubitis circuitus quos habebat
in labio [illegible] ad x. e. [illegible] Sculptura
[illegible] que aliquas historias re
rum [illegible] per sculpturas hystria
tas quibus mare circuibatur exempla [illegible]

consummacio
usque
finitur, non
ad la
ad mensuram
bium
corporum septa
rotun
dum
[illegible]
in cir
dominica appo
cuitu.
sita esse.
Quinque
cubi
torum al
titudo
eius. et re
sticula
xxx.
cubi
torum
cingebat illud per circuitum.
Et sculptura subter labium
circuibat illud x cubitis
ambiebat mare. Duo or
dines sculpturarum hystria
tarum erant fusiles. et stabat

qui in fine seculi credituri sunt ba
ptizandi et. Dominus fidelium chor
eam [illegible] ingrediendo
munere debet sperare a domino in
[illegible] coronam.

[illegible] uniuersus orbis in laua
cro [illegible] a sorde peccatorum sig
naret esse [illegible]

Et resticula xxx. cubitorum dis
ciplina celestium preceptorum qua
a uoluptatibus religamur. unde
funiculus triplex difficile rum
pitur. quia obseruatio mandato
rum que in [illegible]
fide spe dilectione [illegible]
[illegible] firma [illegible]
[illegible] obstaculo [illegible]
cula mare ambit [illegible]
cum baptismi quod accepimus [illegible]
[illegible] studemus. hec xxx
cubitorum e. [illegible] seni
xxx. faciunt. Senario autem
in quo dominus hominem fecit [illegible]
[illegible]. bona operatio
nostra signatur. [illegible] per x. multi
plicatur [illegible] ad xxx. peruenitur
cum [illegible] diuinis sub
[illegible]

[illegible]

Unius cubiti [illegible] unius [illegible] in confessione [illegible] unum habebat [illegible] [illegible] qua [illegible] similiter [illegible] in summitate [illegible] habebat rotundum [illegible] et dimidium [illegible] in qua lutere [illegible]

unius cubiti. Erat et totum rotundum, pariterque (*luter*) habebat unum cubitum et dimidium. In angulis (*id est in lateribus basium*) autem columnarum variae celaturae erant, et media intercolumnia quadrata, non rotunda. Quatuor quoque rotae quae per quatuor angulos basis erant cohaerebant sibi subter basim. Una rota habebat altitudinis cubitum unum et semis. Tales autem erant quales solent in curru fieri. Et axes earum et radii et canti et modioli omnia fusilia. Nam et humeruli illi quatuor per singulos angulos basis unius ex ipsa basi fusiles et coniuncti erant. In summitate autem basis erat quaedam rotunditas unius et dimidii

Unum cubitum et dimidium. Propter perfectionem scilicet operis et initium contemplationis. In integro namque cubito luteris perfectio actionis bonae quam habebat ille de quo dictum est: Numquid considerasti servum meum Iob quod non sit similis ei in terra. Est vero alter cubitus divinae visionis quae ex aliqua parte in hac vita fidelibus datur. Unde idem Iob deinde ad adversarium ait: Auditu auris audivi te, nunc autem oculus meus videt te. Ideo post cubitum bonae operationis quae in hac vita potest perfici in sanctis, cubitus incipit supernae contemplationis quae in futura vita perficienda est in electis. Consurgit vero unius cubiti et dimidii non luteribus tantum, sed et rotis earum inerat et basibus. Unde sequitur: Una rota habebat altitudinis cubitum unum et semis. Et paulo post: In summitate autem basis erat quaedam rotunditas unius et dimidii cubiti etc. Luteris quippe mensura erat unius cubiti et dimidii, quia ea fide in fontem vitae lavamur ut per opera iustitiae ad vitam ingrediamur. Quia sine peccato dum hic vivimus esse nequimus. Ipsam vero caelestis vitae dulcedinem gustare ex parte et diligere in hac vita, perfecte autem videre nulla ratione valemus. Rotae quoque uno cubito et dimidio mensurantur, quia scriptura evangelica quantum qui perfecti esse velint vivere debeant ostendit, et spem aeternae retributionis; ipsam vero retributionum quantitatem in futuro pandendam et donandam esse promittit. Bases vero unum cubitum habebant et semissem amplitudinis in summitate sua, ubi luteres reciperent, quia doctores et ministri lavacri, opere quippe perfecti in hac vita fieri [illegible], sed luce contemplationis ex parte fruuntur. Unde: Ex parte cognoscimus et ex parte prophetamus etc.

In hunc mod(um) fecit bases x. Quare x. bases s(unt) f(a)c(t)e et totide(m) luteres suppositi sup(ra)dictum e(st). Q(uo)d u(er)o una erat mensura et sculptura consimilis omnium basium et luterum. n(on) ea significatio(n)e fc(tu)m e(st). q(uo)d e(adem) q(uasi) ulla omnium possit e(ss)e m(u)ita doctor(um). S(ed) q(uia) ea s(unt) e(st) una fides eu(an)g(e)lii qua instru untur. unu(m) sacramentu(m) bap(tis)mi. quo ablu untur. un(us) id(em)q(ue) sp(iritus) qui o(mne)s consecrant. q(ue) uis h(abe)ant diuersas donatio(n)es in ip(s)o. sp(irit)u. qui diuidit singulis p(ro)ut uult.

cubiti. ita fabrefacta ut lut(er) de supposit(is) imponi. Hu(n)c celatas suas uariasq(ue) sculptas ex sem et ip(s)o. Sculpsitq(ue) in tabulis il lis que erant ex ere et in angul(is) cherubin. et leo(n)es. et palmas. q(ua)si in similitudine(m) ho(min)is. stantis ut n(on) celata s(ed) appo sita p(er) circuitu(m) uiderent(ur). In h(un)c mod(um) fecit dece(m) bases. fu sura una. et mensura sculptaq(ue) consimili. Fecit quoq(ue)

In lutib(us) holocau sta. in mari se la uabant sacerdotes.

Quadraginta ba(tos) ca(piebat) l(uter). Quadragenari(us). magna(m) p(er)fectione(m) sig(nificat). q(uia) q(ua)ter deni xl. faciunt. Decem a(utem) s(unt) p(re)cepta. quib(us) o(mn)is nostra operatio in lege di(uin)a p(re)scripta e(st). Quatuor u(er)o eu(an)gelior(um) libri in quib(us) p(er) dispensa tione(m) d(omi)nice incarnatio(n)is celestis p(at)rie nob(is) patefacte celestis p(re)cepta s(unt). E(st) in uenire q(ui)a o(mne)s qui ad m(in)ist(er)iu(m) bap(tis)mi p(er)tinent. e(t) fide. et sacram(en)tis eu(an)gelii fructu(m) debent p(er) singulas recte operatio(n)is ostendere. singuli luteres in quib(us) holo causta lauabant(ur) xl. bathos capie bant.

P(ro)pt(er) eu(an)gelia in quib(us) forma bap(tis)mi. (ue)l cardinales uirtutes q(ui)b(us) bap tizati debent institui. (ue)l p(ro)p(ter) q(ua)tuor mundi plagas quib(us) baptizandi sacramenta ministrantur.

x. luteres q(ua)dringin ta batos capiebat luter unus eratq(ue) q(ua)tuor cu bitor(um). Si gulosq(ue) lu teres p(er) singulas. id est decem

Q(uo)d sup(ra) dictum e(st). pariterq(ue) ha bebat unu(m) cubitu(m) et dimidiu(m). rotundu(m) ibi altitudine(m) an latitu dine(m) significaret n(on) adiecit. uid(e)r(et)ur q(uia) fundu(m) ip(s)i(us) luteris h(ab)e(re) amplitudinis noluerit intelligi. ea(m) ex mensura basis in qua positus erat quisq(ue) lut(er) facillime co(m) ituntur. q(uo)d ita describ(it). In summita te a(utem) basis queda(m) erat rotundi tas uni(us) et dimidii cubiti ita fa brefacta ut lut(er) possit sup(er) poni. latitudo g(ra)tia fundi in lu(teri)b(us) uni erat cubiti et dimidii ... spa(tium) u(er)o capacitas luterum ... ha bebat cu(biti). s(ed) utru(m) in altitudi(n)e an in amplitudi(n)e. an in utroq(ue) dicat qui nouit.

B. Dextram parte(m) t(em)pli et sinistra(m) n(on) int(us) in ip(s)o t(em)plo. s(ed) an(te) t(em)plum dic(it) ad orientale(m) plaga(m). s(cilicet) et in atrio interiori q(uo)d sacerdotu(m) p(ro)p(ri)e uocabat(ur). Quinq(ue) a(utem) posuit sup(er) bases ad

bases posuit et constituit x. ba ses. v. ad dexteram partem

templi. & v. ad sinistram. Ma-
re aut posuit ad dextram partẽ
tẽpli contra orientẽ ad meridiẽ. fec
(Ollas ereas ad suscipiendas cineres altaris)
(Vasa enea. g(a)l(ea)s in fun)
q(uo)q(ue); yram lebetes. & scutras. & am
(Vasa ad offrenda uina.)
(do ope. & mi(n)(istra)re ampl(it)udi(ni)s ad calefaci(en)d(um).)
ulas. & p(er)fecit oẽ op(us) reg(is) salomonis
in tẽplo dñi. Colupnas duas. & fu
niculos capitellor(um) sup(er) capita illa-
r(um) colũpnar(um) duos. & retiacula duo.
ut op(er)irent duos funiculos qui
erant sub capita colũpnar(um). & ma
logranata .xl. in duob(us) retiaclis.
Duos u(er)sus malor(um)g(ra)natorum in
retiaclis singlis. ad op(er)iendos fu
niculos capitellor(um) qui erant sub
capita colũpnar(um). & bases .x. & lu
teres .x. sup(er) bases. & mare unũ. et
boues .xii. subt(er) mare. & lebetes. &
scutras. & amulas. Oĩa uasa que fe
cit yram regi salomoni in domo
dñi de auri calco erant. & in cam
pestri regiõe iordanis. (Iordanis in q(u)o baptizatus e(st))

(Mare a(utem) po. ad d. par. t. & c. Et hoc in eccl(esi)a ad(huc) po situ(m) ẽ ad orientẽ. Q(uo)d a(utem) ait. ad dextrã partẽ tẽ pli. hoc ẽ q(uo)d repetit. dicens ad meridiem.) dextram partẽ tẽpli p(ro)p(ter) iudeos. qui sole (?) icie p(er) doctrinã le gis antiquit(us) uteba(n)tur. & q(uo)nq(ue); ad sinist ram p(ro)p(ter) nos. qui cerdo diutius corde adhe bam(us) ei qui ait. po nam sedẽ meã ad aq(ui) lonẽ. & c(etera) a. d. In illis cordib(us) req(ui)escere desid(er)o que a luce u(er)itatis & flama diuine cari tatis aliena ee(sse) c(on)sti(tu)o. Ing(re)dientib(us) u(ero) atriũ ab oriente. p(ri)mo dirũ tũ(?) erat ad meridiẽ. ubi mare in ip(s)o angulo stabat. ad lauand(um) sac(er)dotib(us) paratũ. Deĩn p(ro)g(re)dientib(us) intro. occurrebant luteres. ad lauã das ~~luteres~~ & hostias. ab utra q(ue); par te positi. Int(er) hos basis erat enea .v. cubitor(um) latitudinis. & v. cubitor(um) lõ gitudinis. & triũ cubitor(um) altitudinis In qua stans salomon dedicabat tẽpluũ. Deĩn ult(er)i(us) p(ro)g(re)dientib(us) occur rebat altare holocausti. c(on)tra medriũ atri(i) . Deĩn portic(us) tẽpli. V(e)l uesti bulum in quo erant colũpne enee. circa hostiũ tẽpli. Q(uo)d u(er)o mare po suit ad dextram partẽ tẽpli. sig(nifica)t nos p(er) lauacrũ bap(tism)i ad celestẽ reg nũ. q(uo)d p(er) dextrã sig(nifica)t(ur) debe p(er)uen ire. Qui n(on) cr(ed)iderit & baptizatus fuit saluus erit. Vbi n(on) dextra simul & sinistra in bono accipiunt(ur). Vbi u(idelicet) de(x)tra & g(ra)titudinatã sicut in basib(us) de(x)tra ẽ. V(e)l p(er)s(ona)ntẽ ecc(lesi)e uitã & futuram. V(e)l leta h(uius) s(ae)c(u)li. & tristia. V(e)l aliquid t(er)rum delinat. Vbi g(ra)tia absolute in bono ponit(ur) dextra. etiã sepe ga udia demonstrat. Q(uo)d u(er)o contra ori entẽ posuit mare. ad eandẽ p(er)pe

Finlan 1530 LI 17

sig~catione~ respicit. q~ p~ lauacru~ bapi apt~ nob splendor mitie claritatis. Q~ ad meridianu~ latus atrii sige~ fideles. p~ accep tione~ sp~c. ad flagrantia~ ue caritatis acce~ di. feruor. n. meridiani solis in scriptis sig~ ardorem dilectionis. 7 illustratione~ sp~c sci. p~ qua~ ea~ dilectio diffundit~ in cordi bus n~ris.

Terra argillosa. de qua fc~e s~ forme ad fundenda uasa. scriptura de qua regula~ bn~ uiuendi sumimus. Ut n. argilla ignib~ durata format uasa. c~ nob scriptura regula~ uiuendi q~m sequamur. ostendit scor~ exempla. qui in igne passionis inuincibiles extiterunt. in oibus sequentia p~monstrat. 7 uasa in domu~ dn~i ee~ p~ciosa ospiciunt~. Uel sicut igne liquefcm argille formas ingredit~ ut possit aptu~ uas mi~stis celestibus effici. c~ salubrit~ humiliati. 7 flamma diuine humilitatis. l~ humane adu~sitatis emolliti. ma~ patru~ bn~ opando mittim~. ut ad p~mia eor~ bn~ currendo p~ueniamus.

Sup~ dixerat hyram fecisse salomoni oia~ uasa. Nunc scriptura subiungit ea de~ fecisse salomone~. Salomon au~ fecit dictando. hyra~ opando.

Altare thimiamatis moyses fec~. bini cubitu~ longitudinis. altim latitudinis. duos in altitudine. Qua~ magnu~ a~ fuit q~d salomon fec~. scriptura n~ dic~. Constat au~ q~d tantu~ fuit q~ntu~ illud holocausti. q~ si xx. cubitor~ in longitudine 7 latitudine tepli implerentur. tn~ angustus fuit q~ mo~ Sayeu~. sic cuncta alia que salomon fecit. Qn~ to g~ grauius mai~ erat altare holocausti qua~ mensi. q~ntu~q; g~ne oblonis. 7 uilitate metalli ignobili~. tantu~ q~ntitate mensure. 7 hostiar~ frequentia p~stabat. Qua m mirtu~ p~les audire delectat sinus ad intam ingredi. serua mandata qua~ sinus

| fctm eēt totam.

dn~s. ei q; tinctus undis. aquar~ nob elementum in ablutione~ peccor~ ostituit. q~ oia~ fideliu~ bap~ quo dn~o osecrant~ in exemplu~ illi~ celebrat~ q~ ip~e sci~ficauit aquas. recte in regio~e iordanis. uasa domi dn~i fc~ fca~. Ip~o n. alr~ uasa electionis. 7 mie efficim~. n~ ad bapm ei~ respicientes. ut tali flumine satagam~ ablui. Notand~a~ q~d n~ tm~ in regione iordanis. s; 7 in campestri regio~e. illi~ fca~ dic~ ea~ uasa sig~ans

Fudit ea rex in argillosa terra. inter socho 7 sa-rthan. Et posuit salomon oia~ uasa. p~p~ multitudine~ au~ nimia~ n~ erat pond~ eris. Fecitq; salomon oia uasa in domo dn~i. altare au~ aureu~.

multiplicatione~ fideli um. Que n~ solu~ in iuda s; 7 in oium regionum erat latitudine fuita sed illud. Gaudebit campi. 7 oia que in eis s~. 7 alibi. Ecce audiuim~ ea~ in eff~ inue. eu~ in ca~ silue. Audiui m~ ea~ in effrata. i. in betleem. sacramta dn~ica. q~ p~missu~ legim~ claud~. qui erat de ea~ ciuitate. de fructu uentris ei~ xp~m in carne uentur~. Inuenim~ ea~ in campis silue. q~ reuelata in latitudine gentiu~ p~ orbe~ ip~i cognouim~ ud~im~. participes fc~i sumus. Fudit g~ rex uasa domi dn~i in regio~e iordanis campestri. q~ xp~c baptismu~ salutis de quo uasa mie faceret. p~ tota~ mu~di latitudine~ impleuit.

Altare aureu~ corda p~fector~ mitie caritatis 7 castitatis luce corusca. Stabat an~ hostiu~ sci scor~. ut in factura tabnacli legitur. q~ sci~ cu~ neclecti s~ temporaliu~ cupiditatibus tota intentio~e celestia q~runt. Inuicino oracli s~. s; n~ longe a uelo. quo teplum 7 sca~ scor~ dirimuntur. q~ corpe tn~

Jören Persons Redenskap